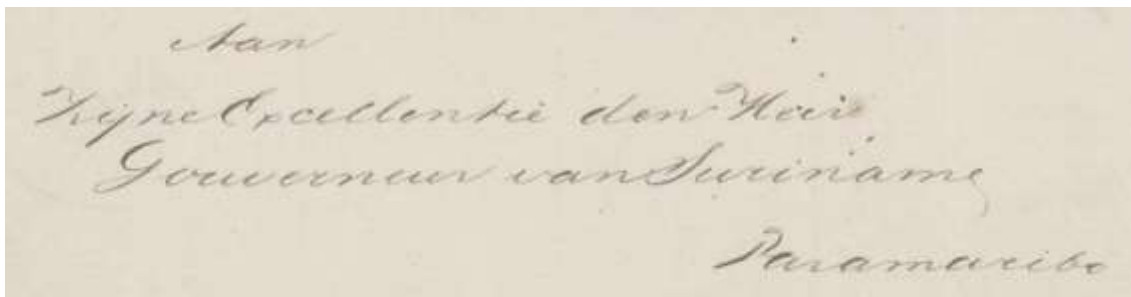

Rapport aan de Gouverneur d.d. 11 april 1848

*Transcriptie Archief Van den Brandhof, D H 0824-153, Universiteitsbibliotheek, :Leiden
(9 handgeschreven pagina's)*

Universiteitsbibliotheek Leiden, Collectie Brandhof, [D H 0824-153](#) (pdf van origineel)

Groningen aan Saramacca, 11 April 1849

Aan Zijne Excellentie den Heer
Gouverneur van Suriname
Paramaribo

No 51.
Bijlagen
Twee

Met terugzending der afschriften van twee stukken van Kolonisten d.d. 19 Maart l.l. no 7 aan mij gerigt en d.d. 17 maart l.l. no 1 gerigt aan Zijne Majesteit onzen geëerbiedigden Koning, geef ik mij de eer, naar aanleiding dier stukken en Uwer Excellentie's Missiven van 27 maart l.l. no 6 geheim en van den antwoord op 4e dezer no 361, beleefdelyk op te merken dat men de bewegingen der Kolonisten en derzelve oorzaken, bij of voor Uwe Excellentie in het oog springend zeer verschillende overbrenget en behandelt, dan dit alhier geschiedt. Hier zijn het geene genoegzame verdiensten tot eigen levensonderhoud; voor Uwe Excellentie zijn het grieven tegen den Bestuurder, die voorgewend worden. Hier is het kennelijke, bij monde en geschrifte verklaarde onwil der klaggers om door eigen arbeid in eigene levensbenodigdheden te voorzien; voor Uwe Excellentie zijn het gebrek aan middelen en gelegenheid om eigen onderhoud te vinden. Hier geeft men nu eens eenvoudig dan meer dringend zijne voorgewende nooden te kennen, en vraagt men nogmaals gevolg aan Art. 11 van het Reglement van Orde en bestuur, bij Uwe Excellentie en thans zelfs bij Zijne Majesteit onzen beminden Vorst smeedt men daarenboven een keten van leugen en laster, die door eigen zwaarte moet breken.

Dit is niet alleen het bewijs van de trouweloosheid en het verraad der bewegingsgezinden, maar geeft ook geenszins de middelen ter genezing der kwaal. Integendeel houdt het de verwickelingen staande door het verschil hier op dit en elders op een ander terrein over te brengen. Dit moet ophouden. Door grieven, waar of valsch tegen den Bestuurder te opperen, wordt geen brood gewonnen, en zal de toestand der Kolonisten niet verbeteren. - En een volmaakt Bestuurder zal hun geen brood geven als zij niet arbeiden willen, laat ze hun pligt als kolonisten en hoofden van huisgezinnen doen, de middelen en gelegenheden hun in ruimte

geboden, om eigen bestaan te vinden, gebruiken, en de grieven tegen den Bestuurder zullen in tevredenheid met hun lot overgaan.- Want hetgene zij zich zelven te wijten hebben, wij tenzij thans den Bestuurder, en zal dan niet meer bestaan

Ik ben mij geen schuld bewust, dat indien zij hun bestaan niet vinden konden ik ben te kort gekomen en er hun de middelen en gelegenheid toe aan te wyzen en te geven. - Met steeds wakende zorg ben ik op hun welzijn bedacht geweest, en heb hunne belangen steeds voorgestaan en behartigd. — Ik spreek niet eens van al de aanzienlijke opofferingen, die ik my mij vrijwillig daartoe voor het grooter deel der kolonisten getroost heb en mij nog getroost

En hoewel ik, volgens mijne gewoonte, vreedzaam en vriendelyk, als met alle menschen, ook met hen leefden hielp waar ik kon, in mijn huisselijk en ambtelijk leven onberispelijk was, nooit beleedigingen vergold. Ook wanneer zich daartoe eene gelegenheid aanbod, kwam ik toch, door hunnen kwaden wil, in hoe langer hoe slechter naam en maakte mij verdacht en schaamde zich eindelijk geene leugens en laster meer.

Dit wekte bij mij verbazing, maar zeker geene bitterheid. - van al het kwaad, dat my door den vyandigen hartstogt der menschen is aangedaan, is dit mij het uitterste dat zij zich zelven en eene onderneming, die voor duizenden nuttig worden kan, schaden.

Maar de voorzienigheid aan het nogtans wel zoo besturen voor mij en die onderneming dat onze bitterste vyanden en verraders uit ondank geboren, weer iets moeten toebrengen tot onze in der ondernemings eer en voordeel

Ik antwoord lasteraars niet. Ook zij niet die nevens mij zoo snood en ondankbaar belastend zijn.

Mijn openbaar en huisselijk en byzonder leven, is antwoord genoeg zelfs is deze pennestreek te veel op zoodanig stuk als door Kolonisten aan zijne Majesteit onzen beminden Vorst is opgezonden en welke inhoud aan geen tiende deel hunner bekend is

Nogtans heb ik afschrift van het stuk genomen om het te bewaren in het archief benevens de vele getuigen van het goede, dat ik hun gedaan heb.

Die een weinigje ervaring heeft van het loon, dat de wereld geeft aan die aan het geluk der menschen werkt, kan niet blind genoeg zyn, om helder te zien uit welke vuile bronnen de opgeworpen leugen en laster tegen mij opkomen.

De kunst om te misleiden is bij eenige kolonisten levenswysheid geworden en verstaan zij uitmuntend en oefenen zij zelfs met eenig succes bij die hen niet zoo goed kennen en doorgronden als ik, Hun boersche eigenbaat met onverstand, hun trotsch met slinksche loosheid vereenigd, openbaart in alle deze hunne handelingen dien onbeschaamden overmoed, welke aan slaven eigen is, wie eensklaps de boeijen van de handen zijn gevallen.

In Nederland toch waren de meesten hunner wegens de geringe verdiensten en hunnen afhankelijkten staat als arbeiders zoodanige geboeide slaven. Hier gekomen wekte de ondervondene treurige lotgevallen regtmatig algemeene deelneming, en de verzuimde behoorlijke ontvangst wilde men vergoeden. - Honderd te veel en dit te lang. zij ontwikkelden als verwerende kinderen. Op plantagien en in de stad werden zij met belangstelling ontvangen en met zooveel onderscheiding, bejegend, dat men hen als Heeren en Mevrouwen begroette. Zij werden over het paard gebeurd. — En het onbezorgde leven, door de noodzakelijk geworden langdurige voeding en verzorging voor niets, verstompte hun

ontwikkelingsvermogen en maakte hen op middelen bedacht om het te doen voortduren. - En schoon dit moest en heeft opgehouden, bleef de trek daarnaar in hen steeds voortduren.- Zelfs maakten zij zich diets dat zij er regt op hebben.

Hieruit vernieuwden zich hunne eischen en deze zijn eindelijk zoo stout geworden dat aan die allen te voldoen, omtrent hetzelfde zou geweest zijn, als alle redelijkheid voorbij te zien. Geene teregt wij zingen, verzoeken en waarschuwingen waren in staat om hen tot andere gedachten te brengen. - Hun vermeend regt heeft hen tengeloof gemaakt. Ik bemin de vrijheid voor anderen en voor mij zelven. Daarom gunde ik hun die namelijk de vrijheid tot eene natuurlyke en redelijke ontwikkeling hunner krachten, zoo wel ligchamelijke als geestelijke.

Dit regt, hun, even als elken mensch toekomstende, mogt ik niet verkorten. Ik heb het hun gelaten.- Doch zij hebben het schandelijk misbruikt en mijnen raad en leiding tot een regt gebruik versmaad, mijne waarschuwingen veracht, myne goede bedoelingen miskend, en schoon zij het niet erkennen willen en zullen, nogtans hun geweten getuigt tegen hen en voor mij. - Valsche schaamte belet hen van den ingeslagen weg terug te keeren.

Volhouden! alles wagen, het uiterste beproeven, is thans de leus der leiders van de misleiden. Geene middelen daartoe zijn hun te schandelijk, te onheilig. - En van hier alle hunne woelingen en bewegingen zoo vermetel en boos! En dit nog te meer onedelmoedig zoo als zij zelf zyn, vreezen of verwachten zij, dat ik mij om de moeite, miskening en hoon mij aangedaan, wreken zal. - Door het regt in te roepen tegen den geleden hoon en laster zou my thans de gelegenheid gegeven zyn tot eene schitterende wraak.

In de plaats van dit, zullen mijne zorgen voor hen daarom voortaan niet te minder zijn. Slechts eene voorwaarde hiervoor stel ik, daar zonder dezelve myne zorgen niet baten, hun geen heil aanbrengen zouden. - Als zij tot hun pligt terug keeren en dien met volharding doen, dan zal de Bestuurder weer de helpende hand tot hen, waar het behoeft, en zooverre zijn vermogen reikt, uitstrekken. Hiermede zal hij tevreden zijn, want in het gewone komediespel der menschen, van de hoogste dankbetuigingen voor weldaden of kunstigste voetvallen voor aangedanen hoon heeft hij weinig behagen. Hij heeft te veel ondervinding en te vele jaren geleefd om dat alles niet op derzelve regte waarde te leeren schatten en kennen.

De middelen en gelegenheden, om door eigen krachten en eigen ontwikkeling zich een bestaan te scheppen, zijn den kolonisten in ruimte geboden en bij de hand. Die middelen en gelegenheden, worden door velen niet gebruikt, en die krachten en ontwikkeling blijven sluimeren, zoolang hun het uitzigt op eene Gouvernements ondersteuning, al is het dan ook gegeven brood, over blijft.-

Dit uitzigt moet onherroepelijk voor hen gesloten blijven, want de minste hoop, dat het hun weer zal kunnen geopend worden, doet hen den ingeslagen dwaalweg vervolgen, en de toestand blijft dezelfde.

Geheel aan zich zelven overgegeven en gelaten, zal hen redden, hunne krachten sterken en sommigen zich boven verwachting, tot hunne eigene verbazing, doen ontwikkelen. Het voorbeeld dat ik hun daartoe door nieuw uitkomende kolonisten hoop te geven, zal hen er mede toe leiden en opwekken.- Aan middelen om daartoe te komen behoeft het hun niet te ontbreken. Indien zij, wegens gebrek aan beschikbare handen, die niet in hunnen landbouw, vinden mogten kunnen zij die door spaarsaamheid, vlijt en arbeidzaamheid in dagloon - verdiensten, ruimer nog, indien zij willen, door houtvelling verzamelen. En met een betrekkelijk klein verzameld vermogen, zal ik den daartoe lusthebbenden de gelegenheid

bieden, om zich tot een landbouwer met een ruim en onbezorgd bestaan te ontwikkelen. Niet allen zullen dit doen, omdat niet allen daartoe de geschiktheid in zich hebben. - Dit is niet anders, ook in Europa. Er zijn verschillende standen, omdat de menschen verschillende zijn. - Doch ook de achterblijvende en niet geschikte, zal daarom geen broodsgebrek behoeven te lijden; - en dit is genoeg, want middelen ter zyner opbeuring zouden te vergeefsch zyn.

Tijdelijk geeft het gouvernement door arbeid voorloon nog gelegenheid tot genoegzame verdiensten. - In het toekomstige zullen de Kolonisatie Maatschappij en met eenige kapitalen uitkomende kolonisten dit doen. Beide hebben, vooral in den beginne geacclimaterde werkende handen noodig. Het heeft alzoo ook hier zijne nuttige zijde, dat sommigen zich niet uit den arbeiderstand, verheffen zullen. - Als zij maar hun brood vinden kunnen, hebben ook zij geene gegronde reden van beklag.

Het lot der ambachtslieden is even zoo door eigen ontwikkeling en eigen krachten, doch alleen bij uitbreiding der Kolonisatie, voor verbetering vatbaar. - Voor het oogenblik vordert de billijkheid dat daarin eenige verbetering gebragt worde, nu de gedeeltes der levensbenoodigdheden hun niet meer verstrekt worden. Tot heden genoten zij f1.- loon daags. - De in huur genomen timmerslaven en vrylieden genieten boven de f1.- loon, aan kost 25 Cents.

Toegevoegd in de marge:

Ik geef mij dus de eer aan Uwe Excellentie voor te stellen, om der billijkheid, niet uit toegevendheid, noch om des dreigens en eisches wille, aan de Kolonisten ambachtslieden, waaronder ook Hoogvliet, gelijk loon voor gelijk werk als de timmerslaaf en vryman, voor arbeid en kost genieten, te geven.

Eindelijk geef ik mij nog de eer uwe Excellentie te berigten, dat de kolonist J. van de Clift en gezin zich naar Paramaribo ter woon heeft begeven, en dit met mijne vergunning, onder beding van voor immer.

Tijdens het voorgenomen vertrek der naar Nederland terug keerende Kolonisten, berichte van de Clift mij, dat ook hy van Groningen wilde vertrekken en reeds bij Paramaribo een huis enz. gehuurd had. Hij verlangde vergunning daartoe, waarop ik hem antwoordde, dat als één de vergunning erlangde, om naar Nederland terug te gaan, dat dan ook hij en allen mogten vertrekken, en zich elders met de woon begeven. Ik heb woord gehouden aan hem en zal het houden aan allen, die zich van hier willen verwijderen. — Maar zij moeten voor altijd gaan, zonder eenig behoud van aanspraak, om zich immer weer op Groningen te vestigen. — zij behooren niet meer tot de kolonisten der kolonisatie en zijn vervallen van dezer xxxxxx.

Nederig dit mijn geschrijf aan Uwer Excellentie's beter oordeel onderwerpende, zal ik uwer Excellentie's nadere beschikking op het verhoogen van der ambachtslieden dagloonen inwachten.

De Bestuurder der Europeesche Kolonisatie

f.aid en tott gemeten, te geven.
 4) Lindelike grafia 184) ~~afdeling dit~~ mijn ge-
 et mij bij dezer. Schryf aan Uwer Excellentie's betoer vertoel
 Uwer Excellentie's de berijten, dat erdermyponde, zal ik Uwer Excellentie's
 de Kolonist J. van nadere bevestiging, op het verhooren
 de Clift en gesin van der ambachtlieden dagloone, in
 zich naar Para, maribo te wem nachten.
 heeft begaen, - en
 dit met mijne
 vergunning, onder De Bestuurder doctroopacht koloniasie
 bevestig van voor
 commet. -
 Zijtans het voorgenomen vertrek der naar Nederland te,
 lig Kaarante Kolonisten, berijpte van de Clift mij, dat ook hij
 van Groningen wilde vertrekken en reeds bij Paramaribo
 een huis enz. gekuud hadt. - Hij verlangde vergunning
 daartoe, waalyk ik hem antwoorde, dat als eek de ver-
 gunning erlangde, om naar Nederland terug te gaan, dat
 dan ook hij en allen mochten vertrekken, op alch alders
 met de woor begaen. - Ik heb woor gehouden aan hem
 en zal het houden aan allen, die sich van hier willen ver-
 wyderen. - Aan sy machten voor altijd gaan, onder eeny
 behoud van aanspraak, om sich immer meer op Groeie
 gen te vestigen. - Zij behouren niet meer tot de Kolonie.
 Ten der Koloniasie en syn verwallen van deser erwoog.
 ters. -